

**SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN
MIETINTÖ 24/2004 vp**

**Hallituksen esitys laeiksi työttömyysturvalain,
työttömyyskassalain sekä työttömyysetuuksien
rahoituksesta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttami-
sesta**

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 14 päivänä syyskuuta 2004 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi työttömyysturvalain, työttömyyskassalain sekä työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta (HE 140/2004 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on antanut asiasta lausunnon (TyVL 14/2004 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Pasi Koskinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Kalle Räisänen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- OTK Mikko Räsänen, Palvelutyöntajain edustaen myös Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliittoa
- johtaja Kaarina Knuuti, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut Suomen Yrittäjät.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia, työttömyyskassalakia ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan, että yrittäjällä olisi 32 kalenteriviikon pituinen jälkisuojaaika silloin, kun yrittäjä aloittaa palkkatyön ja siirtyy yrittäjäkassasta palkansaajakassan jäseneksi. Jälkisuojaaika antaa yrittäjänä toimineelle mahdollisuuden säilyttää ansaitsemansa ansioperusteinen työttömyysturva jälkisuojaa-ajan. Samalla yrittäjällä olisi mahdollisuus täyttää jälkisuojaa-aikana palkansaajan työssäoloehto silloin, kun hän siirtyy yrittäjäkassasta palkansaajakassaan.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi työttömyysturvalakia muutettavaksi siten, että työttömyyskassan jäsen voisi täyttää yrittäjäksi siirtyessään 18 kuukauden jälkisuojaa-aikana palkansaajan työssäoloehdon myös silloin, kun hän kuuluu 34 kalenteriviikon työssäoloehdon piiriin. Työssäoloehdon tarkastelujaksoa ehdotetaan pidennettäväksi nykyisestä 24 kuukaudesta 26 kuukaudeksi niissä tilanteissa, joissa ansiopäivärahaa tai peruspäivärahaa aikaisemmin saanut palkansaaja on työskennellyt yrittäjänä yli 16 kuukautta mutta kuitenkin enintään 18 kuukautta. Esityksessä ehdotetaan työttömyysturvalakia muutettavaksi lisäksi siten, että peruspäivärahassa yrittäjän työssäoloehtoon voitaisiin lukea lähinnä 28 edellisen kuukauden aikana tehty palkansaajan työssäoloehtoon luettava työ nykyisen 24 kuukauden sijasta.

Esityksessä ehdotetun mukaan yrittäjän päivärahakausi voisi alkaa alusta silloin, kun yrittäjän työssäoloehto täyttyy työttömyyspäivärahakauden aikana eri yrittäjyysjaksoista. Yrittäjän työssäoloehdon ei tarvitsisi siten enää täyttyä yhdenjaksoisesta yritys-toiminnasta päivärahakauden aikana. Yrittäjän työttömyyspäivärahan enimmäisajan las-

keminen voitaisiin aloittaa alusta työttömyyspäivärahaikauden aikana silloin, kun työsäoloehto täyttyy vähintään 12 kuukautta kestäneistä yritystoiminnan jaksoista.

Esityksessä ehdotetaan, että palkansaajakassan maksamista yrittäjien etuuksista valtio rahoittaisi peruspäivärahaa ja lapsikorotusta vastaavan osuuden. Palkansaajakassa rahoittaisi 5,5 prosenttia päivärahoista ja ansiotuen ansio-osista. Jäljellä olevan osuuden rahoittaisi se yrittäjäkassa, jonka jäsenenä etuuden saaja on viimeksi hankkinut työssäoloehdon. Näin palkansaajakassan maksamat yrittäjäpäivärahat rahoitettaisiin pääosin vastaavasti kuin yrittäjäpäivärahat yleensä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2005 talousarvioesitykseen.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Yrittäjien työttömyysturvaa parannettiin viimeksi säädettäessä uusi työttömyysturvalaki, joka tuli voimaan vuoden 2003 alusta. Uudistuksessa parani erityisesti aloitettavan yrittäjän sekä yrittäjän perheenjäsenen asema, kun lakiin sisällytettiin muun muassa säännökset niin sanotusta jälkisuojasta sekä väljennettiin päätoimisen yrittäjyyden määrittelyä. Nyt annettavalla esityksellä parannetaan edelleen yrittäjien työttömyysturvaa.

Esitys liittyy pääministeri Matti Vanhasen hallitusohjelmaan ja yrittäjyyden politiikkaohjelmaan, joiden tavoitteena on alentaa yrittäjäksi ryhtymisen kynnystä ja kehittää sosiaaliturvan kannustavuutta. Ehdotus palkansaajan työssäoloehdon tarkastelujak-

son pidentämisestä 24 kuukaudesta 26 kuukauteen silloin, kun yritystoiminta kestää yli 16 kuukautta, mutta ei yli 18 kuukautta, on omiaan vähentämään yrittäjäuralle ryhtymiseen liittyviä epävarmuustekijöitä. Ehdotettu säännös yrittäjän 32 kalenteriviikon pituisesta jälkisuojaja-ajasta turvaa sen, että henkilöllä on mahdollisuus aukottomaan ansio-perusteiseen työttömyysturvaan siirtyessään yrittäjästä palkansaajaksi. Ehdotukset, jotka koskevat työssäoloehdon täyttymistä peruspäivärahassa sekä työssäoloehdon kartuttamista, yhdenmukaistavat yrittäjien työttömyysturvaa palkansaajiin nähden.

Valiokunnan näkemyksen mukaan työttömyysturvan kehittämisessä tulee ottaa huomioon työelämän muutokset, jotka ovat pienentäneet palkkatyön ja yrittäjyyden välistä eroa. Valiokunta toteaa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan lausuntoon yhtyen, että työttömyysturvan kehittämistä tulee jatkaa siten, että se mahdollistaa nykyistä kattavammin erilaisten työurien vaihtelun palkansaajasta yrittäjäksi ja yrittäjästä palkansaajaksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 21 päivänä lokakuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

- pj. Valto Koski /sd
- vpj. Eero Akaan-Penttilä /kok
- jäs. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
- Marjaana Koskinen /sd
- Pehr Löw /r
- Riikka Moilanen-Savolainen /kesk

Aila Paloniemi /kesk
Leena Rauhala /kd
Juha Rehula /kesk
Arto Seppälä /sd
Osmo Soininvaara /vihr
Tapani Tölli /kesk
Raija Vahasalo /kok
Erkki Virtanen /vas
Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.